

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. június 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások – 2002/21/EK irányelv – A 2. cikk c) pontja – Az »elektronikus hírközlési szolgáltatások« fogalma – Jelátvitel – Webalapú e-mail-szolgáltatások – Gmail-szolgáltatás”

A C-193/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (észak-rajna-vesztfáliai legfelsőbb közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2018. március 19-én érkezett, 2018. február 26-i határozatával terjesztett elő

a **Google LLC**

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök (előadó), K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. március 13-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Google LLC képviseletében H. Neumann, B. Tavakoli és M. Wortmann Rechtsanwältin,
- a Bundesrepublik Deutschland képviseletében C. Möglin és V. Janßen, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és D. Klebs, meghatalmazotti minőségben,
- a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z. és Koós G., meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviselőjében G. Braun és L. Nicolae, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 337., 37. o.; helyesbítés: HL 2013. L 241., 8. o.) módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („keretirányelv”; HL 2002. L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.; a továbbiakban: keretirányelv) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Google LLC és a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között a Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen (szövetségi villamosenergia-, gáz-, hírközlési, postai és vasúti hálózati ügynökség, Németország; a továbbiakban: BNetzA) azon határozata tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelyben az utóbbi megállapította, hogy a Google Gmail elnevezésű e-mail-szolgáltatása hírközlési szolgáltatásnak minősül, és ennek következtében, kényszerítő bírság terhe mellett arra kötelezte, hogy tegyen eleget bejelentési kötelezettségének.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A keretirányelv (10) preambulumbekzdése kimondja:

„[Az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 1998. L 217., 18. o.) módosított,] a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabályai terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [(HL 1998. L 204., 37. o.)] 1. cikkében foglalt, »információs társadalommal összefüggő szolgáltatás« fogalma online gazdasági tevékenységek széles körét fedi le. E tevékenységek legnagyobb részére nem terjed ki ennek az irányelvnek az alkalmazási köre, mert ezek a tevékenységek teljes egészében vagy részben nem az elektronikus hírközlő hálózatokon történő jeltovábbításból állnak. A beszédalapú telefonszolgáltatások és az elektronikus levéltovábbítási szolgáltatások ennek az irányelvnek a hatálya alá tartoznak. Ugyanazon vállalkozás, például egy internetszolgáltató, egyszerre kínálhat elektronikus hírközlési szolgáltatást, pl. internet-hozzáférést, és az ezen irányelv hatálya alá nem tartozó szolgáltatásokat, mint például web-alapú tartalomszolgáltatást is.”

- 4 A keretirányelv 2. cikkének c) pontja a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- c) »elektronikus hírközlési szolgáltatás«: olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, beleértve a műsorterjesztő hálózatokon nyújtott távközlési szolgáltatásokat és átviteli szolgáltatásokat, de nem

foglalja magában az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő tartalomszolgáltatást, illetve az ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést biztosító szolgáltatásokat; nem foglalja magában a 98/34/EK irányelv 1. cikkében meghatározott olyan, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat, amelyek teljes egészében vagy nagyrészt nem elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből állnak.”

- 5 A keretirányelv „Ágazatpolitikai célok és szabályozási elvek” című 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az ezen irányelvben és a különös irányelvekben meghatározott szabályozási feladatok ellátása során a nemzeti szabályozó hatóságok a (2), (3) és (4) bekezdésben meghatározott célok elérésére irányuló minden észszerű intézkedést meghozzanak. Az ilyen intézkedéseknek a célokkal arányosnak kell lenniük.

Ha a rádiófrekvenciákról szóló 9. cikk másként nem rendelkezik, a tagállamok a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszik a technológiasemleges szabályozás kívánalmát, és biztosítják, hogy – az ezen irányelvben és az egyedi irányelvekben meghatározott és különösen a hatékony verseny biztosítását célzó szabályozási feladatok ellátása során – a nemzeti szabályozó hatóságok is így járjanak el.

[...]

(2) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következők révén mozdítják elő a versenyt az elektronikus hírközlő hálózatok, az elektronikus hírközlési szolgáltatások, a kapcsolódó eszközök és szolgáltatások nyújtása terén:

[...]

- b) biztosítják, hogy az elektronikus hírközlési ágazatban, beleértve a tartalomszolgáltatást is, ne legyen versenytorzulás vagy versenykorlátozás;

[...]

(4) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következők révén mozdítják elő az Európai Unió polgárainak érdekeit:

[...]

- b) biztosítják a fogyasztók magas szintű védelmét a fogyasztók szállítókkal kötött ügyleteiben, különösen az egyszerű és olcsó, az érintett felektől független szervezet által folytatott jogvitát rendezését szolgáló eljárás elérhetővé tételével;

- c) hozzájárulnak a személyes adatok és a magánélet magas szintű védelmének biztosításához;

[...]”.

A német jog

- 6 A 2004. június 22-i Telekommunikációs törvény (hírközlési törvény) (BGBl. 2004 I, 1190. o.; a továbbiakban: TKG) alapjogvitára alkalmazandó változata az alábbiak szerint rendelkezik:

„E törvény alkalmazásában:

[...]

17 bis »nyilvánosság számára hozzáférhető hírközlési szolgáltatások«: a nyilvánosság rendelkezésére álló hírközlési szolgáltatások;

[...]

(22) »hírközlés«: jelek távközlési eszközök útján történő elküldésének, továbbításának és fogadásának technikai művelete;

(23) »hírközlési berendezések« olyan létesítmények és műszaki rendszerek, amelyek üzenetként azonosítható elektromágneses vagy optikai jelek elküldésére, továbbítására, fogadására, irányítására vagy ellenőrzésére alkalmasak;

(24) »távközlési szolgáltatások«: olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatások, amelyek teljes egészében vagy nagyrészt hírközlési hálózatokon történő jelátvitelből állnak, ideértve a műsorszolgáltatásra használt hálózatokon nyújtott átviteli szolgáltatásokat is;

[...]

(27) »hírközlő hálózat«: olyan átviteli rendszer, esetleg kapcsoló vagy útválasztó eszköz, valamint egyéb erőforrás, – ideértve a nem aktív hálózati elemeket is – amely lehetővé teszi a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitelt, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött vonal- és csomagkapcsolt, az Internetet is magában foglaló hálózatokat és mobil földi hálózatokat, az elektromos vezetékrendszereket, annyiban, amennyiben azokat jelek továbbítására használják, a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat, valamint a kábeltelevízió-hálózatokat, a továbbított információ típusra tekintet nélkül;

[...]”

- 7 A TKG 6. §-ának (1) bekezdése így rendelkezik:

„Aki nyilvános hírközlési hálózatok vagy nyilvánosan hozzáférhető hírközlési szolgáltatások kereskedelmi célú hasznosítását végzi, köteles haladéktalanul bejelentést tenni a szabályozó hatóság részére tevékenységének megkezdéséről, módosításáról vagy megszüntetéséről, valamint a vállalkozását érintő változásokról. A bejelentést írásban kell megtenni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 8 A Google az Amerikai Egyesült Államokban székhellyel rendelkező olyan vállalkozás, amely az azonos nevű internetes keresőmotor mellett a Gmail elnevezésű – Németországban időlegesen GoogleMail név alatt üzemeltetett –, webalapú e-mail-szolgáltatást üzemelteti.
- 9 A Google saját, internettel összekapcsolt hálózati infrastruktúráját is üzemelteti Németországban, különösen néhány olyan szélessávú összeköttetést, amelyek nagyvárosi területeket kötnek össze.

- 10 A Gmail úgymond „az internet hozzáférést nyújtó szolgáltató kínálatán kívül eső” szolgáltatás, azaz olyan szolgáltatás, amely hagyományos hírközlési szolgáltató közreműködése nélkül érhető el az interneten.
- 11 A Gmail olyan szolgáltatást nyújt a felhasználói számára, amely lehetővé teszi számukra különösen elektronikus levelek és internetes adatok küldését és fogadását. E szolgáltatás igénybevételéhez a felhasználónak előzetesen nyitnia kell egy e-mail-fiókot, amely lehetővé teszi számára, hogy olyan címmel rendelkezzen, amely őt az e-mailek küldőjeként és címzettjeként azonosítja. A felhasználó a szolgáltatáshoz közvetlenül a Google (<https://mail.google.com>) által működtetett honlapon a fiókjába történő bejelentkezéssel férhet hozzá egy böngészőprogram használatával, amely hozzáférést biztosít egy olyan felülethez, amely lehetővé teszi számára levelek küldésére és fogadására, valamint elektronikus levelek szerkesztésére, tárolására és rendszerezésére szolgáló funkciók használatát, vagy pedig a végberendezésére telepített elektronikus levelezőprogram (e-mail-kliens) útján.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a Gmail-szolgáltatás keretében a levelek és az adatok tartalma nem módosul, hanem azt több elkülönült adatcsomagra bontják szét, amelyeket a címzett részére üzenetküldési szolgáltatások céljából szabványosított kommunikációs protokollok, például a *Transmission Control Protocol – Internet Protocol* (átviteli vezérlő protokoll/internetprotokoll, TCP-IP) és a „Simple Mail Transfer Protocol” (egyszerű levéltovábbító protokoll, SMTP) útján továbbítanak. Műszaki szempontból a felhasználó akár a böngészőjében, akár az e-mail-kliens szoftverében elkészíti az elektronikus levél tartalmát, és meghatározza a címzettet vagy címzetteket, majd a küldési folyamatot elindítva megküldi e levelet a Google-nak.
- 13 Annak érdekében, hogy az említett levelet eljuttassa a címzethez, a Google elektronikus levelezőszervereket üzemeltet, amelyek a *Domain Name System* (doménnévrendszer, DNS) segítségével elvégzik a rendeltetési hely kiszolgálójának azonosításához és az adatcsomagok elküldésével szükséges informatikai műveleteket. Az e csomagok által az internet harmadik felek által üzemeltetett, különböző részhálózatain keresztül követett útvonal dinamikus és folyamatosan módosulhat, anélkül hogy arról a küldő felhasználónak tudomása lenne, vagy afelett ellenőrzést gyakorolhatna. Az üzenet fogadását követően a rendeltetési szerver tárolja az elektronikus levelet, és olyan elektronikus postafiókban őrzi meg, amelyhez a címzett különböző eszközökkel hozzáférhet. Az elektronikus levelek által az interneten bejárt út rövidebb is lehet, ha azokat ugyanazon szolgáltató felhasználói között továbbítják.
- 14 A BNetzA úgy véli, hogy a Gmail a TKG 3. §-ának (24) bekezdésével együttesen értelmezett 6. §-ának (1) bekezdése értelmében vett „hírközlési szolgáltatásnak” minősül, és ezért vonatkozik rá a vele szembeni bejelentési kötelezettség.
- 15 2012. július 2-i határozatával a BNetzA ezért a TKG 126. §-a alapján hivatalosan megállapította, hogy a Gmail révén a Google hírközlési szolgáltatást működtetett, és kényszerítő bírság terhe mellett arra kötelezte, hogy teljesítse a TKG által előírt bejelentési kötelezettségét. A Google által e határozat ellen benyújtott panaszt a BNetzA 2014. december 22-i határozata megalapozatlanként elutasította.
- 16 A Google 2015. január 23-án keresetet nyújtott be a Verwaltungsgericht Kölnhöz (kölni közigazgatási bíróság, Németország), amelyben az utóbbi határozat megsemmisítését kérte, amely keresetet 2015. november 11-i ítéletével e bíróság elutasította.
- 17 E bíróság a jelen ügyben úgy ítélte meg, hogy a Gmail a TKG 3. §-ának (24) bekezdésével együttesen értelmezett 6. §-ának (1) bekezdése értelmében vett „hírközlési szolgáltatásnak” minősül, azaz olyan általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatásnak, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózatokon történő jelátvitelből áll. E bíróság szerint e meghatározás központi kritériuma, a „jelátvitel” szorosan kapcsolódik a TKG 3. §-ának (22) bekezdésében meghatározott „hírközlés” fogalmához, amely jelek hírközlési berendezések útján történő küldésének, továbbításának és fogadásának technikai folyamata, amely berendezéseket a TKG 3. §-ának (23) bekezdésével

összhangban olyan létesítményekként és műszaki rendszerekként határoztak meg, amelyek üzenetként azonosítható elektromágneses vagy optikai jelek elküldésére, továbbítására, fogadására, irányítására vagy ellenőrzésére alkalmasak.

- 18 A Verwaltungsgericht Köln (kölni közigazgatási bíróság) szerint a Google lehetővé teszi a Gmail-szolgáltatás felhasználói számára, hogy az interneten – vagy internetes felület, vagy az internethez csatlakozó végberendezéseiken telepített „e-mail-kliens” szoftver segítségével – e-mailben kommunikáljanak. Az a tény, hogy a „jelátvitel” alapvetően a nyílt interneten keresztül történik, és hogy a jelet az internetszolgáltatók továbbítják, nem pedig maga a Google, nem akadályozza a Gmail hírközlési szolgáltatásként való besorolásának. Az internetszolgáltatók által szolgáltatott jelátvitel a Google-nak tudható be azzal az indokkal, hogy az utóbbi célkitűzéseinek megvalósítása végett valójában maga nyújtja e jelátvitelre irányuló szolgáltatást, és különösen azért, mert az általa végzett informatikai feldolgozási műveletek révén alapvető szerepet játszik a hírközlési folyamat működtetésében. Ez a bíróság úgy véli, hogy nincs szükség tisztán műszaki elemzés elvégzésére annak megválaszolásához, hogy valamely szolgáltatás teljes egészében vagy nagyrészt jeltovábbításból áll-e. A Gmail fő eleme a jelátvitel szolgáltatása. Minőségi értékelés alapján más felhasználókkal folytatott távkommunikáció, és ennek eredményeképpen maga a hírközlési folyamat kerül előtérbe, míg a szolgáltatás tartalmával kapcsolatos többi elemnek nincs önálló jelentősége.
- 19 Az említett bíróság továbbá úgy véli, hogy a Google-nak a felhasználók irányában az internetszolgáltatók általi jeltovábbításért fennálló polgári jogi felelőssége nem döntő jelentőségű, és rámutat, hogy a Gmail-szolgáltatást díjazás ellenében kínálják. Ugyanis jöllehet az e-mail-szolgáltatásokat – legalábbis alapverziójukban – ingyenesen kínálják a felhasználóknak, azokat rendszerint reklámokból vagy más közvetett bevételekből finanszírozzák.
- 20 A Google fellebbezést nyújtott be a Verwaltungsgericht Köln (kölni közigazgatási bíróság) ítélete ellen a kérdést előterjesztő bíróság, az Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (észak-rajna-vesztfáliai legfelsőbb közigazgatási bíróság, Németország) előtt.
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a Google arra hivatkozik, hogy a Gmail nem hírközlési szolgáltatás, mivel e szolgáltatás nem jár jelek kibocsátásával. Kétségtelen, hogy e-mail-szolgáltatásként a Gmail a többi, az internet hozzáférést nyújtó szolgáltató kínálatán kívül eső szolgáltatáshoz, például az online banki műveletekhez hasonlóan jelátvitelt foglal magában. Mindazonáltal nem maga a Google, hanem az internetszolgáltatók végzik a jelátvitelt mind a Gmail felhasználók és a Google levelezőszerverei közötti adattovábbítás, mind pedig a Google levelezőszerverei és az egyéb e-mail-szolgáltatások levelezőszerverei közötti adattovábbítás vonatkozásában. A jelátvitel szolgáltatása sem tudható be neki, mivel a nyílt interneten történő ilyen továbbításra az úgynevezett *best effort* elv (legnagyobb gondosság elve) szerint kerül sor. Nincs tehát olyan helyzetben, hogy hatékony vagy jogi ellenőrzést gyakoroljon a jelátviteli folyamat felett.
- 22 A Google azzal is érvel, hogy az a tény, hogy az internet részét képező saját hálózati infrastruktúráját üzemelteti, sem ténybeli, sem jogi szempontból nem releváns ebben a tekintetben. Ezt az infrastruktúrát lényegében azért hozták létre, hogy olyan „adatintenzív” szolgáltatásokat nyújtsanak, mint például a „Google keresés” és a „YouTube”, de nem szükséges a Gmail működtetéséhez még akkor sem, ha azt erre a célra is használják. Végül hangsúlyozza, hogy a Gmail-szolgáltatást általában nem díjazás ellenében kínálják, hanem azt ingyenesen bocsátják a felhasználók rendelkezésére, és azt csak kis arányban finanszírozzák a Gmail internetes oldalán elhelyezett reklámok révén.
- 23 A BNetzA arra hivatkozik, hogy ahhoz, hogy a nyújtott szolgáltatás hírközlési szolgáltatásnak legyen minősíthető, műszaki funkciójának elsősorban jelátvitelre kell irányulnia. Ez az eset áll elő a Gmail esetében, mivel elektronikus leveleknek a feladótól a címzethez történő továbbítása csak jelátvitel útján lehetséges. Nem szükséges, hogy maga a szolgáltató végezze a jelátvitelt vagy legalábbis ellenőrzést gyakoroljon a harmadik felek által végzett jelátvitel felett. Kizárólag maga a jelátvitel mint műszaki elem megléte döntő fontosságú.

24 Hozzáteszi, hogy még ha követelmény is lenne a harmadik fél által végzett jelátvitel felett gyakorolt ellenőrzés, ez a feltétel azzal teljesülne, hogy a Google saját e-mail-szervereit üzemelteti. Az e-mail-szerverek ugyanis fizikai *Internet Protocol* (internetprotokoll [IP]) címeket rendelnek az e-mail-címekhez, a Google a jelszóval, az e-mail-cím vagy felhasználóazonosító alapján hitelesíti az e-mail feladóját, és adott esetben annak címzettjét, továbbá a használt internetprotokollok segítségével végzett jelátvitelt az ellenőrzés lehetővé tételéhez szükséges mértékben irányítja. Végül a Google maga használja az internettel összekapcsolt saját hálózati infrastruktúráját, amelyet a Gmail céljára történő jeltovábbításra is használnak.

25 Ilyen körülmények között az Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (észak-rajna-vesztfáliai legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [keretirányelv] 2. cikke c) pontjának »szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll« fogalmi ismervét, hogy az olyan internetalapú e-mail-szolgáltatásokra is vonatkozik vagy vonatkozhat, amelyeket a nyílt interneten keresztül nyújtanak, és nem foglalják magukban az internet-hozzáférést?

a) Különösen, úgy kell-e értelmezni ezt a fogalmi ismervét, hogy már azt az informatikai feldolgozási szolgáltatást is »jelátvitelnek« kell tekinteni, amelyet az ilyen e-mail-szolgáltatás nyújtója a levelezőszerverein keresztül nyújt azáltal, hogy az e-mail-címekhez az érintett fizikai végberendezések IP-címét hozzárendeli, és az adatcsomagokra szétbontott elektronikus leveleket az internetprotokoll-család különböző protokolljai segítségével a nyílt internetbe betáplálja, illetve – fordított esetben – onnan fogadja, vagy ezen adatcsomagoknak csak [az internetszolgáltatók] általi továbbítása minősül »jelátvitelnek«?

b) Közelebbről, úgy kell-e értelmezni ezt a fogalmi ismervét, hogy az adatcsomagokra szétbontott elektronikus levelek nyílt interneten keresztül történő, [internetszolgáltatók] általi továbbítása az ilyen e-mail-szolgáltatás nyújtójának tudható be, és ily módon ez utóbbi is ennyiben olyan szolgáltatást nyújt, amely »jelátvitelben« áll? Adott esetben mely feltételekkel lehetséges ezt az ilyen szolgáltatónak betudni?

c) Abban az esetben, ha az ilyen e-mail-szolgáltatás nyújtója vagy maga továbbít jeleket, vagy legalábbis az [internetszolgáltatók] jeltovábbítási szolgáltatása neki tudható be: különösen, lehet-e úgy értelmezni ezt a fogalmi ismervét, hogy ez az e-mail-szolgáltatás az olyan esetleges kiegészítő funkciók ellenére, mint az elektronikus levelek szerkesztése, tárolása és rendszerezése vagy a kapcsolattartási adatok kezelése, és a szolgáltató által, az egyes funkciók vonatkozásában végrehajtott műszaki ráfordítás ellenére szintén »teljes egészében vagy nagyrészt« jelátvitelből áll, mivel funkcionálisan szemlélve a felhasználó szemszögéből a szolgáltatás hírközlési funkciója áll a középpontban?

2) Abban az esetben, ha az 1. pontban említett fogalmi ismervét úgy kell értelmezni, hogy az főszabály szerint nem vonatkozik az olyan internetalapú e-mail-szolgáltatásokra, amelyeket a nyílt interneten keresztül nyújtanak, és nem foglalják magukban az internet-hozzáférést: kiterjedhet-e ez a fogalmi ismerv kivételesen arra az esetre is, ha az ilyen szolgáltatás nyújtója egyúttal a saját, az internettel összekapcsolt elektronikus hírközlő hálózatait is üzemelteti, amelyeket mindenesetre az e-mail-szolgáltatás céljaira is fel lehet használni? Adott esetben mely feltételekkel lehetséges ez?

3) Hogyan kell a [keretirányelv] 2. cikke c) pontjának »általában díjazás ellenében nyújtott« fogalmi ismervét értelmezni?

a) Különösen ez a fogalmi ismerv megköveteli-e a díj felhasználók általi megfizetését, vagy a díjazás a felhasználók általi más ellenszolgáltatás nyújtásából is állhat, amelyhez a szolgáltatás nyújtójának gazdasági érdeke fűződik, például azáltal, hogy a felhasználók személyes vagy egyéb adatokat tevélegesen rendelkezésre bocsátanak, vagy ezekre az adatokra a szolgáltatás nyújtója a szolgáltatás használatakor más módon szert tesz?

- b) Különösen ez a fogalmi ismerv megköveteli-e azt, hogy a díjazást szükségszerűen az nyújtsa, akinek a szolgáltatást teljesítik, vagy elegendő lehet a harmadik személyek általi arányos vagy teljes mértékű finanszírozás is, például a szolgáltatásnyújtó weboldalán közzétett reklám útján?
- c) Ebben az összefüggésben az »általában« szó különösen azokra a körülményekre vonatkozik-e, amelyek között a konkrét szolgáltatás nyújtója ezt a szolgáltatást nyújtja, vagy azokra a körülményekre, amelyek között az azonos vagy hasonló szolgáltatásokat általában nyújtják?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 26 A kérdést előterjesztő bíróság az első és második kérdésével – amelyeket együttesen célszerű vizsgálni – lényegében azt kérdezi, hogy a keretirányelv 2. cikkének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan webalapú e-mail-szolgáltatás, amely nem foglal magában internethozzáférést, mint például a Google által nyújtott Gmail-szolgáltatás, olyan szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, azon informatikai műveletekre tekintettel, amelyeket az említett szolgáltatás nyújtója a levelezőszerverein keresztül végez egyrészt a megfelelő végberendezések IP-címének az e-mail-címekhez való hozzárendelésével, másrészt pedig az e-mailekre vonatkozó adatoknak a nyílt internetre történő betáplálásával vagy onnan való fogadásával. Nemleges válasz esetén arra is választ kíván kapni, hogy az ilyen webalapú e-mail-szolgáltatás nyújtója vajon – és ha igen, milyen feltétellel – mégis jelátvitelt végzőnek tekinthető-e, vagy betudható-e neki a jelátvitel, amennyiben emellett internettel összekapcsolt saját elektronikus hírközlő hálózatait is üzemelteti, amelyek az említett szolgáltatás céljaira is felhasználhatók.
- 27 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az „elektronikus hírközlési szolgáltatás” fogalmát pozitív és negatív megfogalmazással a keretirányelv 2. cikkének c) pontja határozza meg, és hogy e fogalom meghatározást azonos értelmű szöveggel átveszi az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 2002. szeptember 16-i 2002/77/EK bizottsági irányelv (HL 2002. L 249., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 178. o.) 1. cikkének (3) bekezdése (2013. november 7-i UPC Nederland ítélet, C-518/11, EU:C:2013:709, 36. és 37. pont).
- 28 A keretirányelv 2. cikkének c) pontja ugyanis elsőként úgy határozza meg az elektronikus hírközlési szolgáltatást, mint amely „olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, ideértve a rádiós és televíziós műsorterjesztő hálózatokon nyújtott távközlési szolgáltatásokat és átviteli szolgáltatásokat”.
- 29 Ugyanezen rendelkezés másodszer azt pontosítja, hogy az „elektronikus hírközlési szolgáltatás” kizárja egyrészt „az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő tartalomszolgáltatást, illetve az ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést biztosító szolgáltatásokat”, másrészt pedig nem foglalja magában „a [98/34] irányelv 1. cikkében meghatározott olyan, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat, amelyek teljes egészében vagy nagyrészt nem elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből állnak”.
- 30 A keretirányelv (5) preambulumbekkezdése e tekintetben többek között kimondja, hogy a távközlési ágazat, a médiaágazat és az információtechnológiai ágazat konvergenciája magában foglalja azt, hogy minden átviteli hálózatnak és szolgáltatásnak egy egységes keretszabályozás hatálya alá kell tartoznia, és hogy az említett keret létrehozása során az átvitel szabályozását el kell választani a tartalom szabályozásától.

- 31 Ahogyan a Bíróság arra korábban már rámutatott, az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó új jogi keretszabályozást alkotó különböző irányelvek – különösen a keretirányelv és 2002/77 irányelv – világosan megkülönböztetik a műsortartalmak készítését, amely szerkesztői ellenőrzést foglal magában, és a műsortartalmak szerkesztői ellenőrzés nélküli átvitelét, mivel a műsortartalmak és azok átvitele külön szabályozás hatálya alá tartozik, amely saját célkitűzésekkel rendelkezik (lásd ebben az értelemben: 2013. november 7-i UPC Nederland ítélet, C-518/11, EU:C:2013:709, 41. pont; 2014. április 30-i UPC DTH ítélet, C-475/12, EU:C:2014:285, 36. pont).
- 32 A Bíróság azt is kimondta, hogy ahhoz, hogy „az elektronikus hírközlési szolgáltatások” fogalma alá tartozzon, a szolgáltatásnak jelátvitelt kell magában kell foglalnia, annak pontosításával, hogy a szolgáltatás jellegének minősítése szempontjából nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy a jelátvitel nem a szolgáltató infrastruktúrája révén történik, mivel e tekintetben kizárólag annak van jelentősége, hogy a végfelhasználók felé e szolgáltató tartozik felelősséggel a jelátvitelért, amely biztosítja számukra azon szolgáltatás nyújtását, amelyre előfizettek (2014. április 30-i UPC DTH ítélet, C-475/12, EU:C:2014:285, 43. pont).
- 33 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint a Bíróság elé terjesztett írásbeli észrevételekből kitűnik, hogy a Google egyéb szolgáltatások mellett olyan e-mail-szolgáltatást nyújt (Gmail), amely lehetővé teszi a Gmail e-mail-fiókkal rendelkező felhasználó számára, hogy vagy webböngésző szoftver útján, a Google által e célra rendelkezésére bocsátott webes felület használatával, vagy egy „e-mail-kliens” szoftvere útján elektronikus leveleket küldjön és fogadjon. Az alapeljárás azonban kizárólag az webalapú e-mail-szolgáltatásra vonatkozik.
- 34 Kétségtelen, hogy az webalapú e-mail-szolgáltatást nyújtó olyan szolgáltató, mint a Gmail, jelátvitelt végez. A Google ily módon a Bíróság előtti tárgyalás során megerősítette, hogy az e-mail szolgáltatásának nyújtása során az e-mail-szerverein keresztül elvégzi a Google e-mail fiók tulajdonosa által küldött és fogadott egyes e-mailekhez kapcsolódó adatcsomagoknak a nyílt internetre való betáplálását és az onnan történő fogadását.
- 35 Ebből azonban nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a Google által a webalapú e-mail szolgáltatása üzemeltetésének biztosítása érdekében teljesített műveletek a keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmében vett „elektronikus hírközlési szolgáltatásnak” minősülnek, mivel ez a szolgáltatás nem teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll.
- 36 Ugyanis, amint arra különösen az Európai Bizottság írásbeli észrevételeiben rámutatott, lényegében egyrészt a levelek feladóinak és címzettjeinek internetszolgáltatói, valamint adott esetben elektronikus e-mail-szolgáltatók, másrészt pedig a nyílt internetet alkotó különböző hálózatok üzemeltetői biztosítják a bármely webalapú e-mail-szolgáltatás működéséhez szükséges jelátvitelt, és viselik az ezzel járó, a 2014. április 30-i UPC DTH ítélet (C-475/12, EU:C:2014:285, 43. pont) értelmében vett felelősséget.
- 37 Az a tény, hogy a webalapú e-mail-szolgáltatás nyújtója aktívan részt vesz az üzenetek küldésére és fogadására irányuló műveletekben, akár úgy, hogy az e-mail-címekhez hozzárendeli a megfelelő végberendezések IP-címét, vagy ezen üzeneteket adatcsomagokra bontja, és betáplálja őket a nyílt internetre vagy a nyílt internetről fogadja őket, nem tűnik elegendőnek ahhoz, hogy a szóban forgó szolgáltatást műszaki szempontból, a keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmében teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből álló szolgáltatásnak lehessen tekinteni.
- 38 Következésképpen a Gmail elnevezésű e-mail-szolgáltatás, a Google-nek a Gmail e-mail fiókok felhasználói irányában a szolgáltatás működéséhez szükséges jelátvitelért fennálló felelősségének megállapítására alkalmas egyéb tényező hiányában, aminek a megállapítása a nemzeti bíróság feladata, nem minősíthető a keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmében vett „elektronikus hírközlési szolgáltatásnak”.

- 39 Végül az a körülmény, hogy a Google emellett Németországban saját elektronikus hírközlő hálózatait is üzemelteti, nem olyan jellegű, hogy megkérdőjelezze ezt a megállapítást.
- 40 Az a tény ugyanis, hogy a Google-t saját elektronikus hírközlő hálózatának üzemeltetőjeként elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatónak kell tekinteni, és hogy e minőségében a 2009/140 irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) (HL 2002. 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.) 3. cikkének (2) és (3) bekezdésében meghatározott jelentéstételi kötelezettség hatálya alá tartozhat, nem jelenti azt, hogy az általa az interneten keresztül nyújtott valamennyi szolgáltatást szintén ekként kellene minősíteni, amennyiben azok nem teljes egészében vagy nagyrészt jelátvitelből állnak.
- 41 A fenti megfontolásokra tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a keretirányelv 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan webalapú e-mail-szolgáltatás, amely nem foglal magában internet-hozzáférést, mint például a Google által nyújtott Gmail-szolgáltatás, nem teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, és ezért nem minősül az említett rendelkezés értelmében vett „elektronikus hírközlési szolgáltatásnak”.

A harmadik kérdésről

- 42 Az első és a második kérdésre adott válaszra tekintettel a harmadik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („keretirányelv”) 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan webalapú e-mail-szolgáltatás, amely nem foglal magában internet-hozzáférést, mint például a Google LLC által nyújtott Gmail-szolgáltatás, nem teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, és ezért nem minősül az említett rendelkezés értelmében vett „elektronikus hírközlési szolgáltatásnak”.

Aláírások